

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/184/2015
Identifikačné číslo spisu: 7015200148
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7015200148.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: S. J., nar. XX.XX.XXXX, D. XXX, A., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.11.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sd/10/2015-24 zo dňa 04.05.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sd/10/2015-24 zo dňa 04.05.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 10Sd/10/2015-24 zo dňa 04.05.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.11.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 22.10.2014 s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Rožňava zo dňa 22.10.2014 nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky posudkoval v správnom konaní posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava dňa 22.10.2014. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky posudkový lekár považoval zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly X., oddiel D, položka 1, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (chronické poškodenie pečene stredne ťažkého stupňa), následkom ktorého bola u navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti zdravej fyzickej osobe v rozsahu 35% s tým, že za iné zdravotné postihnutia zvýšenie percentuálnej miery postihnutia nebolo priznané.

Na tomto závere, pokiaľ ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky, zotrval aj druhostupňový posudkový orgán odporcu vo svojom posudku zo dňa 29.01.2015. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky považoval chronické poškodenie pečene stredne ťažkého stupňa zaradené do kapitoly X., oddiel D, položka 1, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorému zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 30-40%. Iné zdravotné postihnutie u navrhovateľky posudkový lekár nehodnotil. Z obsahu posudku ďalej vyplýva, že navrhovateľka sa zúčastnila posúdenia zdravotného stavu osobne a podrobila sa aj vyšetreniam posudkovou lekárkou. Navrhovateľka predložila pre potreby posúdenia zdravotného stavu aj výsledky odborného vyšetrenia z hepatologickej ambulancie UN L.P. v Košiciach, kde bola vyšetrená v auguste a v novembri 2014, ktoré odborné vyšetrenia neboli predložené posudkovému lekárovi pobočky Sociálnej poisťovne. Posudková lekárka Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove v posudku konštatovala, že na základe predloženého odborného vyšetrenia z hepatologickej poradne sa nepreukázalo autoimunitné ochorenie pečene. Po opakovanom zhodnotení laboratórnych výsledkov ide o poškodenie pečene exotoxického charakteru s ľahkým postihnutím. Navrhovateľka pritom v pôvodnom posudku mala priznanú mieru poklesu ako pri stredne ťažkom poškodení pečene v strednej hodnote predpísaného rozpätia, čo je pre navrhovateľku priaznivejšie hodnotenie. Zároveň z druhostupňového posudku vyplýva, že neurologické vyšetrenie u navrhovateľky je v medziach normy a ochorenie chrbtice po vykonanej operácii v roku 2006 nevykazuje prejavy nervového dráždenia, s funkčným nálezom v norme. S poukazom na tieto závery ochorenie chrbtice nemá vplyv na výšku miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z uvedených dôvodov považovala posudková lekárka posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava za správny a ponechala mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35%.

Navrhovateľka uviedla, že po tom, čo bolo vykonané opätovné posúdenie jej zdravotného stavu dňa 29.01.2015, bola vyšetrená v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach u doc. K. N. S., N., so záverom, že trpí exotoxickou cirhózou pečene, nechutenstvom a je veľmi slabá. Žiadala, aby aj závery z tejto lekárskej správy boli brané do úvahy pri posudzovaní miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na základe dožiadania krajského súdu posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove K. J. C. v oznámení zo dňa 30.03.2015 uviedla, že navrhovateľka výsledky z odborného vyšetrenia z hepatologickej ambulancie UN L.P. v Košiciach, ktoré bolo vystavené dňa 29.01.2015 o 15.13 hod., zaslala emailom na ich adresu a posudok bol vypracovaný aj na základe tohto vyšetrenia. Závery posudku zo dňa 29.01.2015 sú preto aktuálne.

Krajský súd na záver uviedol, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ktorí vo svojich posudkoch vyhodnotili zdravotné postihnutia navrhovateľky na základe odborných lekárskeho vyšetrení. Navrhovateľka v konaní pre súdom neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe posudkovým lekárom pri vypracovaní posudkov, a ktoré by mohli ich jednoznačné závery spochybníť. Zdravotné poškodenia navrhovateľky zistené objektívnymi lekárskeho vyšetreniami podľa posudkov posudkových orgánov neznižujú jej pracovnú schopnosť natoľko, aby bola invalidná. Podľa týchto posudkov pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí spočívajúcom v chronickom poškodení pečene stredne ťažkého stupňa má navrhovateľka stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 35% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu, ktorý na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Alternatívne žiadala, aby odvolací súd v zmysle § 220 O.s.p. zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší rozhodnutie odporcu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Namietala, že krajský súd nesprávne vyhodnotil dokazovaním zistené skutočnosti a vec nesprávne právne posúdil. Nestotožňuje sa so záverom posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne Rožňava zo dňa 22.10.2014, podľa ktorého nie je invalidná, nakoľko dlhodobo trpí zdravotnými ťažkosťami spojenými najmä s trávením, v dôsledku ktorých je obmedzovaná v bežnom

živote. Trpí nevoľnosťou, často sa vyskytujúcou bez akýchkoľvek predchádzajúcich varovných signálov. Po operácii chrbtice je obmedzovaná aj trpnutím horných končatín. Pravidelne navštevuje gastroenterológa, užíva predpísané lieky a dodržiava diétny režim. Zdravotné problémy jej znemožňujú nájsť si stabilné zamestnanie a zabezpečiť si tak pravidelný príjem. Jej zdravotný stav navyše negatívne ovplyvňuje stres a psychické napätie, ktoré sú neodlučiteľne späté napr. s nástupom do nového zamestnania, prípadne s výkonom práce vo viacsmernej prevádzke. Poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4So/86/2005, podľa ktorého pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť treba posudzovať podľa všetkých hľadísk, ktoré sú v zákone uvedené. V jej prípade je miera poklesu 35%, pričom pri posúdení jej zdravotného stavu trpela viacerými zásadnými zdravotnými problémami a do úvahy neboli brané ani jej subjektívne ťažkosti, čo by mieru poklesu zvýšilo na 40%. Posudok zo dňa 22.10.2014 teda nie je úplný a presvedčivý. Rozhodnutie odporcu považuje za predčasné a nepreskúmateľné.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť, sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa jej zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporca a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka splnila podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Zdravotný stav navrhovateľky bol opakovane posúdený posudkovými lekármi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava dňa 22.10.2014 a dňa 14.01.2015 (po podaní opravného prostriedku) a posudkovou lekárkou sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Prešove dňa 29.01.2015. Posudkoví lekári zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky je podľa doložených lekárskeho nálezov zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly X., oddiel D, položka 1, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (chronické poškodenie pečene stredne ťažkého stupňa), následkom ktorého bola u navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti zdravej fyzickej osobe v rozsahu 35% s tým, že za iné zdravotné postihnutia zvýšenie percentuálnej miery postihnutia nebolo priznané.

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky. Druhostupňový posudkový orgán odporcu sa vo svojom posudku zo dňa 29.01.2015 vysporiadal aj s výsledkami z odborného vyšetrenia z hepatologickej ambulancie UN L.P. v Košiciach, ktoré bolo vystavené dňa 29.01.2015 o 15.13 hod. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľky ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje viac ako 35%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že navrhovateľke nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.